

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 14-01-2025
Enhed: Kommunalret
Sagsbeh: lwn
Sagsnr.:2024 - 15600
Dok. nr.: 277762

Folketingets Socialudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 253 (Alm. del), som Folketingets Socialudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 12. december 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Katrine Daugaard (LA).

Spørgsmål nr. 253:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan praksis for tilsynet med kommuner og regioner var, inden det blev en del af Ankestyrelsen, herunder fordele og ulemper ved tidligere praksis, og hvad baggrunden var for, at man valgte at indføre kommunestyrelseslovens § 48 a?”

Svar:

Ifølge kommunestyrelseslovens § 48 a beslutter Ankestyrelsen, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Bestemmelsen fik sin nuværende ordlyd ved lov nr. 176 af 21. februar 2017, hvorved udtrykket ”grundlag for” i kommunestyrelseslovens § 48 a blev ændret til ”anledning til”.

Lovændringen i 2017 skulle skabe bedre rammer for det kommunale tilsyns varetagelse af sit overordnede formål, som er at sikre statens interesse i, at kommuner og regioner handler i overensstemmelse med lovgivningen.

Før lovændringen var Statsforvaltningen, der dengang varetog tilsynet i første instans, forpligtet til at bruge ressourcer på alle sager, hvor der var grund til at antage, at der var en vis sandsynlighed for en ulovlighed, der ikke var bagatelagtig, og som havde betydning for retstilstanden.

Statsforvaltningen var således forpligtet til at foretage undersøgelser, herunder høringer af kommuner og/eller ressortministerier, for at få det faktuelle og retlige grundlag på plads, før den kunne vurdere, om der var grundlag for at rejse en sag.

Det kunne ikke indgå i vurderingen, om disse undersøgelser og behandlingen af sagen havde reel betydning for den organisation eller borger, der var utilfreds. En del af Statsforvaltningens ressourcer blev derfor brugt på at undersøge og behandle sager, som ikke havde større betydning for kommuner og regioner, og som reelt kun i begrænset omfang var en hjælp i forhold til de berørte borgere.

Disse indledende undersøgelser af sagerne kunne medføre, at der hos de borgere m.fl., som havde indbragt sager, opstod en forventning om resultater, som der alligevel ikke var grundlag for, når sagen blev belyst.

Lovgivningen understøttede samlet set ikke Statsforvaltningens funktion som statens legalitetstilsyn med kommuner og regioner. Statsforvaltningen blev opfattet som primært reagerende i konkrete enkeltsager, uden at de enkelte udtalelser

nødvendigvis havde en mere aktuel og fremadrettet betydning for en bredere kreds af kommuner.

Med lovændringen i 2017 blev der indført mere fleksible rammer for tilsynets sagsudvælgelse. Formålet med lovændringen var at give Ankestyrelsen bedre mulighed for at målrette sit tilsyn mod de sager, som ud fra det overordnede formål med det kommunale tilsyn har størst betydning for kommuner og regioner.

I den forbindelse ønskede man blandt andet at give tilsynet mulighed for at operere mere effektivt i forhold til sager af navnlig tværgående og generel karakter, at give tilsynet mulighed for at agere mere proaktivt, at give tilsynet mulighed for at påtage sig en større og mere aktiv rolle i afklaring af lovligheden af kommuners aktiviteter samt at give tilsynet bedre mulighed for at prioritere at tage sager op til behandling på eget initiativ.

Der findes mere information om bestemmelsen i lovforslag nr. L 56, Folketingsåret 2016-2017, og i Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., 3. udg. 2022, s. 779 ff.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde